

Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás
4600 Kisvárda Szent László utca 7-11. Magyarország
Європейське об'єднання територіального співробітництва
з обмеженою відповідальністю ТИСА
88008 Ужгород пл. Народна 4. Україна
Tisza European Grouping for Territorial Cooperation Liability Limited

ÁLT/207-1/2023

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

Tárgyalja:
a közgyűlés valamennyi bizottsága

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Vármegyei Közgyűléshez –

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tevékenységéről

Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás
4600 Kisvárdra Szent László utca 7-11. Magyarország
Європейське об'єднання територіального співробітництва
з обмеженою відповідальністю ТИСА
88008 Ужгород пл. Народна 4. Україна
Tisza European Grouping for Territorial Cooperation Liability Limited

A Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tájékoztatója a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés számára

Magyarország Kormánya támogatásával a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Kisvárdra Város Önkormányzata, és a Kárpátaljai Megyei Tanács (Ukrajna) létrehozta a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulást (továbbiakban: Tisza ETT), melyet a 2015/S 227-414191 szám alatt regisztráltak, s a Külgazdasági és Külügyminisztérium 19. sorszám alatt 2015. október 26-án vette nyilvántartásba. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat az 53/2015 (IX.25.) önkormányzati határozatával döntött a Tisza ETT megalapításáról, mellyel a határ menti együttműködés új dimenzióba lépett. A Tisza ETT az első olyan kezdeményezés Európában, amelyet egy EU-tagállam (Magyarország) és egy nem EU-s állam (Ukrajna) hozott létre.

A megalakulás óta eltelt több mint 7 évben a Társulás folyamatosan szélesítette tevékenységi körét, bemutatkozó fórumokat szervezett és építette partnerkapcsolatait, valamint azonosította az általa lefedett terület problémáit, és azok megoldására forrástérképezést végzett.

A Tisza ETT az elmúlt időszakban több pályázatot és kérelmet is benyújtott céljai megvalósításának érdekében.

Magyarországon egyedülálló módon a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatja az Európai Társulások működését és egyedi támogatásokkal is hozzájárul a Társulás kitűzött céljainak eléréséhez. 2022-es évben két sikeres pályázatot nyert és valósított meg a Tisza ETT. A Társulások szakmai képzését folyamatos ETT Műhelyek szervezésével biztosítja a Külgazdasági és Külügyminisztérium, melyen minden alkalommal részt veszünk.

A Tisza ETT két pályázatot nyújtott be Vezető partnerként a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 keretében. Infrastrukturális (LIP) pályázatunk az egyik legégetőbb határon átnyúló probléma, a szilárdhulladék kezelésének kérdését célozta meg. A pályázat elnevezése: **Theory for Everybody, Practice for Everyone in the Cross-Border Region/Zero Wast**, mely az egyik legégetőbb határon átnyúló probléma, a szilárdhulladék kezelésének kérdését célozta meg. A Tisza hulladékszennyezésének egyik oka, hogy Kárpátalján nem megoldott a szilárdhulladék szakszerű kezelése. A két ország és így a két szomszédos megye érdeke, hogy mielőbb megoldást találjon a hulladékkezelésre. Ez a jelenlegi helyzetben, miután az orosz agresszió elől menekült több mint 400 000 embert fogadott be tartósan Kárpátalja, kiemelten fontos.

A pályázat keretében a Beregszászi Járásban található Jánosi településen lévő hulladékudvarban egy korszerű depónia épül és egy hulladékválogató üzem kezdi meg tevékenységét. A hosszú távú fenntarthatóság érdekében Kárpátalján létrehozásra kerül egy önkormányzati társulás, amely szervezi és működteti a térség hulladékgazdálkodását a projekt lezárulását követően. A projekt eredménye 25-30 ezer tonna éves kapacitású hulladékválogató üzem

és depónia működésének beindítása, ami a térségben élők számára hosszútávú megoldást jelent a szilárd háztartási hulladék kezelésének kérdésében.

Az Irányító Hatóság, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának helyettes államtitkára, Kiss-Parciu Péter által aláírt 2018. szeptember 3-án kelt KKM/31486/2018/Adm. számú levelében tájékoztatta az ETT-t arról, hogy a Monitoring Bizottság támogatja a projekt megvalósítását, azonban a kért 6.900.177,06 EUR támogatási összeget 5 000 000,00 EUR csökkentette. A csökkentés ellenére, a projekt fontosságát szem előtt tartva a partnerek abban állapodtak meg, hogy vállalják a megvalósítást ilyen feltételek mellett is.

A Tisza ETT a beruházások tényleges költségeinek meghatározására feltételes közbeszerzési eljárást folytatott le. A „Hulladéklerakó építése” tárgyú, Nyílt közbeszerzési eljárásban, az ajánlattételi felhívásban előírt határidőig (2021.09.21) két érvényes ajánlat érkezett. A nyertes pályázó kihirdetése 2021. november 17-én megtörtént és 2022. január 12-én aláírásra került a feltételes vállalkozási szerződés.

A beruházás megvalósításához azonban jelentős többletforrásra volt szükség. Az elmúlt évek során folyamatos volt az egyeztetés Magyarország Kormányával a hiányzó forrás biztosításáról. Hosszas tárgyalást követően 2022 decemberében született meg az a kormányhatározat, ami rendelkezésre bocsátotta a projekt sikeres megvalósításához szükséges hiányzó forrást. 2022. december 21-én került sor Budapesten a támogatási szerződés aláírására, illetve a 2022. december 28. napján a Támogatói okirat kiadására az Energiaügyi Minisztérium részéről, aki 916.100.034 Ft többlettámogatást biztosít a hulladéklerakó megépítéséhez és a magyarországi partnerek 5 %-os önréjének biztosításához a projekt megvalósítása során.

Tekintettel a beruházás fontosságára, mely mind Kárpátalja Megye, mind pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye számára prioritást élvez, a Kárpátaljai Megyei Tanács garantálja bekötőút megépítését a hulladékválogató és lerakó komplexum felé. Az út megépítésére vonatkozó tervdokumentáció elkészítése folyamatban van.

A földterület hivatalos átadására 2023. április 18-án került sor Beregszászban, így a nem engedélyköteles munkafolyamatok 2023. május 2-án megkezdődtek. Megtörtént a projekt területének bozótirtása, a munkások bázisául szolgáló konténer-lakások a helyükre kerültek. Leszedték a felső talajréteget a leendő komposztáló tér és az 1. számú hulladéklerakó helyén. Emellett a garázs-műhely alatti földterület előkészítése is folyamatban van. A tervek szerint a következő napokban elkezdik a komposztáló tér területéről a felesleges föld kitermelését.

A Társulás 2023. május 23-án tartja az első sajtótájékoztatóját a Zero Waste projekt keretében, és ez év júniusában kerül sor a projektnyitó rendezvényre.

A második nyílt egykörös pályázati felhívásra Vezető partnerként benyújtott pályázatunk is összhangban van a Tisza ETT kiemelt céljaival a **Természeti források revitalizációjának környezeti vizsgálata Aknaszlatinán a Felső-Tisza-medence további szennyezésének megakadályozása érdekében egy átfogó monitoring rendszer kialakításával (REVITAL I)**. A projekt megvalósítása 2019. szeptember 1-én indult.

A támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően, valamint az első éves elfogadott beszámoló alapján, **2021. decemberében** megérkezett a projekt megvalósításához az Európai Unió finanszírozási összegének 2. előleg részlete, melyet mint vezető partner a Tisza ETT a projektpartnereknek átutalt. **2021. októberében** a Tisza ETT megbízási szerződést kötött a CESCIVel(Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat), akik külső szakmai partnerként vesznek részt a pályázat egyik eredménye, a Stratégiai dokumentum kidolgozásában.

A partnerek havonta rendszeresen találkoznak skype-meeting keretében, valamint a magyarországi partnerek heti rendszerességgel tartanak szakmai megbeszélést a projekt előrehaladásáról. Folyamatban a projekt keretében készülő stratégiai dokumentum kidolgozása, melyhez rendszeres egyeztetésre és részanyagok begyűjtésére van szükséges a kijelölt szakemberekkel.

Az ukrán-orosz háború miatt 2023 februárjában újabb hosszabbításra került sor, így a projekt várhatóan 2023. augusztus 31-én zárul.

A 2022. február 24-én kirobbant, ukrán-orosz konfliktus miatt napjainkban a magyar-ukrán határon átnyúló kapcsolatok főként a határtérségre nehezedő migrációs nyomás enyhítésére, humanitárius segélyek gyűjtésére és Kárpátaljára történő kiszállításuk megszervezésére irányul, amiben a Tisza ETT aktív szerepet vállal. Kapcsolatait felhasználva felméri a rászorultak igényeit az ukrainai önkormányzatokkal, egyházak képviselőivel, egészségügyi intézményekkel együttműködve. A beérkezett kéréseknek megfelelően térképezi fel az ETT a korábbi és a háború óta kiszélesedett kapcsolati hálón keresztül a lehetséges adományozókat, támogatókat és egyéb lehetőségeket, hogy a segítség célzottan juthasson el.

Seszták Oszkár a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés elnöke, a Tisza ETT elnöke támogatásával Kárpátalját, valamint az ukrainai menekülteket segítő Koordinációs Központ jött létre 2022. február 25-én. A Koordinációs Központ Kisvárdán, a Kárpátalja Házban kezdte meg tevékenységét, ahol a munkát Szabóné Cap Andrea, a Tisza ETT igazgatója szervezi és irányítja, ő koordinálja az adománygyűjtést a térségbe érkező menekültek magyarországi elhelyezését és az adományok határon való átjuttatását és célzottan a Kárpátaljai szervezetekhez, intézményekhez való eljuttatását is. A Központban a feladatok ellátását Kisvárdai Város Önkormányzata munkatársai, a civil szervezetek és karitászok, valamint civil önkéntesek biztosítják. Az elmúlt időszakban a Tisza ETT igazgatója és önkéntes segítők több, mint 200 alkalommal látogattak el Kárpátaljára, és összesen közel 800 tonna humanitárius segélyt vittek.

A Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás sikeres pályázatának köszönhetően, ingyenes magyar, mint idegen nyelv oktatás vette kezdetét Kisvárdán 2022 májusában, az átmenetileg a városban élő ukrán, illetve ukrán/magyar menekültek részére. Kiemelten fontos, hogy a menekült családok számára biztosítani tudjuk a magyar, mint idegen nyelv tanulását. Erre kiváló lehetőséget biztosítanak a Külgazdasági és Külügyminisztérium Magyar Diplomáciai Akadémia Kft. és Stipendium Hungaricum Programért Felelős Államtitkárság által szervezett „Tanuljunk együtt magyarul” program különböző szintű képzési formái. A képzésen résztvevők egy ünnepélyes rendezvény keretében vehették át oklevelüket.

Az UNICEF támogatásával Záhony Város Önkormányzata, együttműködésben a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulással ingyenes nyári tábort szervezett átmenetileg Kárpátalján tartózkodó 60 belső ukrainai menekült és 60 magyarországi gyermek számára.

Az Ukrainai Állami Rendőrség Kárpátalja Megyei Főosztálya Speciális Rendőri Egységének családjai, összesen 30 fő számára magyarországi pihenést szervezett a Tisza ETT Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma pénzügyi támogatásával. Továbbá közel 150 fő temopili, lebergi (lvivi) és ivano-frankivszki hátrányos helyzetű, valamint a háborús övezetből ideiglenesen a térségben tartózkodó gyermek kárpátaljai üdülésének megszervezését kapta feladatául a Tisza ETT Magyarország Ungvári Főkonzulátusától. A gyermekek összesen négy hetet töltöttek Kárpátalján. Ezzel a kezdeményezéssel a célként kitűzött kárpátaljai vállalkozások megsegítése is megvalósult.

A Xylem Water Solutions Magyarország Kft. 2022 márciusában kereste meg a Tisza ETT-t és ajánlotta fel, hogy víztisztító berendezéseket adományoz Ukrajnába, olyan területekre, ahol a lakosság tiszta vízzel történő ellátása valamilyen ok miatt sérült. Az elmúlt időszakban sikerült négy

ilyen berendezést eljuttatni Ukrajna különböző pontjaira, és az adományozó amerikai cég Csap Város számára is felajánlott egy víztisztító berendezést, mint humanitárius adományt. Az AquaBlock víztisztító berendezés több mint 1000 liter ivóvizet képes előállítani felszíni vagy talajvízből óránként, ami akár 10 000 ember napi ivóvízszükségletét is képes biztosítani. A víztisztító berendezés értéke meghaladja az 5 millió forintot.

A Tisza ETT fő támogatója volt októberben annak a sport rendezvénynek Kisvárdán, melynek egyik célja az volt, hogy a belső-ukrajnai családok is megismerhessék milyen sportolási lehetőségek vannak Kisvárdán, hogy a közösen eltöltött szabadidő is elősegítse az itt tartósan maradni kívánó menekültek integrációját.

Miután súlyos gondokat okoz Ukrajnában és ezen belül Kárpátalján is az áramkimaradás, az elmúlt időszakban főként aggregátorkát, áramfejlesztőket és akkumulátorokat jutatott el a Társulás kistélepülések papi/lelkészi hivatalaiba, hogy a vallásgyakorlás akadálymentesen megvalósulhasson.

Az ukrajnai biztonsági körülményekre való tekintettel Kisvárdán adott otthont az Ukrajna-Észak-Macedónia női kézilabda világbajnoki-selejtező mérkőzés visszavágójának. A Tisza ETT volt az ukrajnai női kézilabda válogatott csapatvezetője.

A Tisza ETT a közel egy évben híd szerepét tölti be adakozók és rászorultak között, mely feladat folyamatos, hisz a háborúnak még koránt sincs vége.

A Társulás az alapításakor meghatározott célokkal összhangban további pályázati lehetőségek felkutatását végzi. Bízunk abban, hogy nagyobb volumenű fejlesztési projektek beindításával a Tisza ETT hozzájárul Magyarország keleti térsége, valamint Ukrajna legnyugatibb megyéje Európához történő felzárkóztatásához, a határtérség problémáinak közös kezeléséhez.

Kisvárdán, 2023. május 19.

Tisztelettel:

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2023. (V.30.)
önkormányzati határozata

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás
tevékenységéről

A Vármegyei Közgyűlés

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tevékenységéről szóló tájékoztatót jóváhagyólag tudomásul veszi.

A határozatot kapják:

1. Szabóné Cap Andrea, a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás igazgatója, 4600 Kisvárda, Szent L. u. 7-11.
2. Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza 2023. május 30.